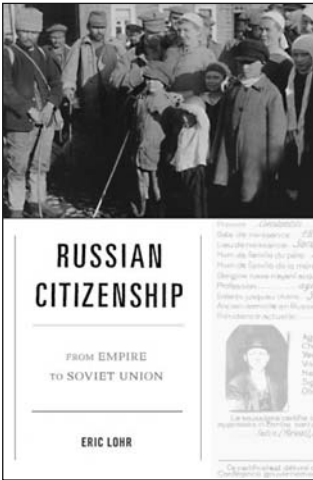

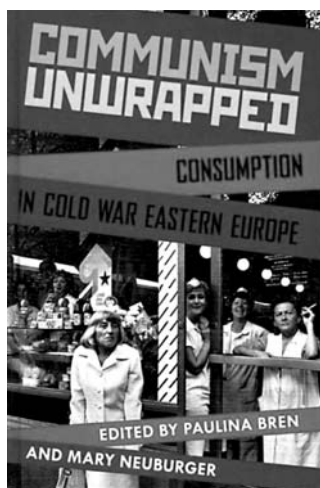
МА Иван Симић
Велика Британија
Лондон

Друштвена историја у фокусу XV

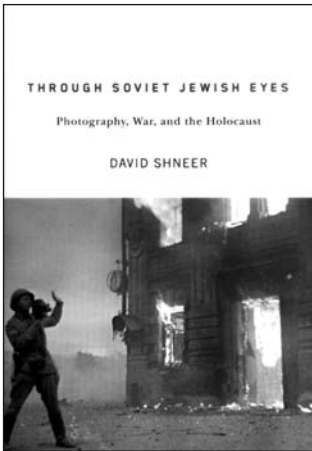
Lohr, Eric. *Russian Citizenship: From Empire to Soviet Union*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 2012.

Питање грађанства у Русији није нова тема, међутим ова књига прати како се тај појам мењао, ко је у њега бивао укључен а ко искључен и како је то утицало на животе различитих група становништва. Аутор анализира специфичности руских имиграционих политика које су се мењале у складу са доминантним идеологијама – од напора режима да привуче странце у 19. веку са идејом модернизације, до затварања и повећане контроле пола века касније за време Стаљина. Одређење ко је грађанин је било важно оруђе популационе политике у свим руским/совјетским режимима, и нарочито је погађало етнички мањинске групе. Промене које су се десиле су повезане са ратом и револуцијом, током којих је држава појачала своје напоре да контролише границе и унутрашње померање становништва, нарочито у складу са класним одређењем. Све ово чини ову студију занимљивом, иако се приликом доношења закључака о искуству анализираних група често упушта у непотребне генерализације, те лично искуство појединаца остаје нерасветљено.

Bren, Paulina, and Mary Neuburger, eds. *Communism Unwrapped: Consumption in Cold War Eastern Europe*. New York, NY: Oxford University Press, 2012.

Под уредништвом Паулине Брен и Мери Нојбургер, долази занимљив зборник текстова који треба да допринесе све популарнијим студијама потрошње у социјализму. Ново је да бројни текстови доносе увид у потрошњу која се не тиче само устаљених наратива о дугачким редовима, празним полицама у радњама, лошим становима или застарелој моди. Уместо тога стављен је акценат на само искуство потрошње под јединственим ограничењима социјализма. Потрошња у социјализму је схваћена као врло широк појам који обухвата читав низ феномена повезаних са проценом, набавком, коришћењем, а често и са производњом добара и услуга. Тако је овде обрађен широк спектар тема из свакодневног живота скоро свих бивших социјалистичких држава, од незаконитог убијања свиња у Мађарској, плутонијумских градова у Совјетском Савезу, испијања кафе у Источној Немачкој, пушењу у Бугарској, кувању у Југославији па све до диловања у Чехословачкој. Сва ова питања су важна за анализу односа моћи, родних односа, формирање идентитета или субјективитета, као и за схватање како је социјализам функционисао. Посебно истичем чланак Венди Брејсвел, *Eating Up Yugoslavia: Cookbooks and Consumption in Socialist Yugoslavia*, који доноси врло занимљиву анализу потрошње у Југославији, где се кроз различите куваре могу прочитати родни односи, као и различита идеолошка очекивања социјалистичког друштва.

Shneer, David. *Through Soviet Jewish Eyes: Photography, War, and the Holocaust. Jewish Cultures of the World.* New Brunswick, N.J: Rutgers University Press, 2011.

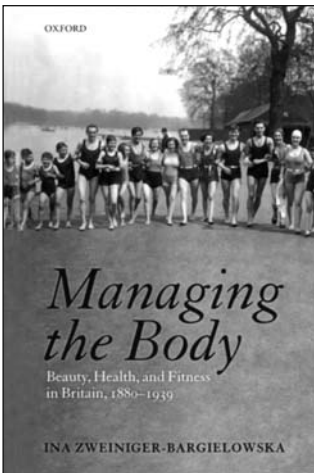
Фотографија и *визуелни преокрет* добијају све већи значај у савременој историографији. Теоретизује се употреба фотографија као историјских извора, нарочито када је реч о питању забелешке ратова и страдања. Отворена су питања интерпретације, као и етички проблеми који прате историчаре који се служе овим изворима. Употреба фотографија је нарочито занимљива у совјетском случају где је доста писано о коришћењу фотографија за време стаљинизма и обрачуна са противницима. Овај рад је један од првих који се бави културом сећања на Други светски рат, и страдање Јевреја. Иако је геноцид над Јеврејима био документован од самог почетка рата, он је био замаскиран и уклопљен у страдање свих осталих совјетских грађана. У овој књизи аутор прати управо јеврејске фотографе и њихову улогу у документовању стварања совјетске државе и каснијем рату. У исто време аутор доноси сложена анализу односа у Совјетском Савезу и начина на који је рат приказиван.

Sutton, Katie. *The Masculine Woman in Weimar Germany.* New York: Berghahn Books, 2011.

Ова студија испитује дискурсе „маскулинизације“ жена у предратној Немачкој, као и доминантне дискурсе мушкости. Кроз анализу дискусија о маскулинизацији жена, ауторка разоткрива страхове о еманципацији жена, запослености, и променама у родним односима унутар породице. Анализирајући популарне медије тог времена, ауторка испитује каква је изазов наметнут традиционалним родним односима и шта је то фасцинирало немачку јавност, као и зашто су идеје о женској еманципацији укључиване у негативне дискурсе о изродима, перверзијама и

неуспесима друштва. Сматрајући мушкост код жена важном категоријом у формирању доминантних родних односа, ауторка тако посматра целокупне односе мушкараца и жена у друштву. Питање тела, искуства и родних односа су посматрани у односу са другим аналитичким категоријама, нарочито класом. Тако се кроз ову студију, са врло добрим теоретским основама, може пратити маскулинизација моде, спорта, популарне књижевности, и хомосексуалне поткултуре. Међутим, чини се да ауторка у својим закључцима понекад не успева у потпуности да избегне хомогенизацију различитих идентитета, што свакако не умањује вредност овог дела.

Zweiniger-Bargielowska, Ina. *Managing the Body: Beauty, Health, and Fitness in Britain 1880-1939*. New York, NY: Oxford University Press, 2010.

Ова књига се бави телом и значењима лепоте, здравља и спорта од позног деветнаестог века до Другог светског рата. Ауторка посматра утицаје брзе урбанизације, раста животног стандарда, масовне потрошње, економске конкуренције и ривалитета између империја на политике тела. Стварање модерних мушких и женских тела у контексту дебате о физичкој спремности нације или расе, као и о активном грађанству, имало је различите последице по мушкарце и жене. Тако ауторка прати континуирану дисциплиновања грађана и њихових тела током пола века различитих влада где су физичка култура и спорт имали важан утицај на схватање пожељне мушкости и женскости. Такмичење жена у неком од спортова је често било оспоравано и њихово здравље се гледало кроз репродуктивне политике. С друге стране, физички идеал мушкараца је посматран кроз његову ефикасност као радника или војника. Традиционалне родне улоге у којој је мушкарац тај који зарађује, а жена та која је зависна биле су ојачане политикама према телу и спорту током целог периода. Књига је подељена хронолошки и тематски, те

се у периоду до Првог светског рата посматра како су савременици замишљали квариње тела мушкарца услед модерног начина живота, затим схватање здравог мушког тела у контексту нације и империје, као и виђење модерне жене као мајке у расном контексту. Ауторка сматра да је тело било кључно у стварању доброг грађанина. Други део књиге о периоду између два рата бави се државним реформама, политикама стварања мушког и женског тела и посебно замишљеном обновом мушког тела након рата. Све ове политике према телу посматране су кроз родне, класне, расне и старосне категорије.